

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Από την αρχή μέχρι το τέλος του κόσμου (4 δίωρα)

III. Από τη δημιουργία του κόσμου στη Νέα Δημιουργία

- i. «Εγώ ειμί το Άλφα και το Ωμέγα... ο ών ο ήν και ο ερχόμενος» (Απ 1, 8): Το βιβλίο της Αποκάλυψης για τη Βασιλεία του Θεού
- ii. «Εν αρχή εποίησεν ο Θεός τον ουρανόν και την γην» (Γεν 1,1)
- iii. Από τη Γένεση στην Αποκάλυψη

Ο καινούριος ουρανός και η καινούρια γη

¹Τότε είδα έναν καινούριο ουρανό και μια καινούρια γη. Ο πρώτος ουρανός κι η πρώτη γη είχαν εξαφανιστεί κι η θάλασσα δεν υπήρχε πια. ²Κι είδα την άγια πόλη, τη νέα Ιερουσαλήμ, να κατεβαίνει από τον ουρανό, από το Θεό, έτοιμη σαν τη νύφη που στολισμένη περιμένει τον άντρα της. ³Άκουσα και μια δυνατή φωνή απ' τον ουρανό να λέει: «Τώρα πια η κατοικία του Θεού είναι μαζί με τους ανθρώπους. Θα κατοικήσει μαζί τους, κι αυτοί θ' αποτελούν το λαό του. Ο ίδιος ο Θεός θα είναι μαζί τους. ⁴Θα διώξει κάθε δάκρυ από τα μάτια τους, κι ο θάνατος δε θα υπάρχει πια ούτε πένθος ούτε κλάμα ούτε πόνος θα υπάρχει πια, γιατί τα παλιά πέρασαν».

⁵Και αυτός που καθόταν στο θρόνο είπε: «Να, όλα τα κάνω καινούρια». Και μου λέει: «Γράψε, γιατί τα λόγια μου είναι αληθινά κι αξίζει κανείς να τα εμπιστευθεί».

iv. «Τα πάντα και εν πάσι Χριστός» (Κολ 3, 10-11).

¹⁰Τώρα πια έχετε ντυθεί τον καινούριο άνθρωπο, που ανανεώνεται συνεχώς σύμφωνα με την εικόνα του δημιουργού του, ώστε με τη νέα ζωή του να φτάσει στην τέλεια γνώση του Θεού. ¹¹Σ' αυτή τη νέα κατάσταση δεν υπάρχουν πια εθνικοί και Ιουδαίοι, περιτμημένοι κι απεριτμητοι, βάρβαροι, Σκύθες, δούλοι, ελεύθεροι· του Χριστού είναι όλα και ο Χριστός τα διέπει όλα.»

v. Η ανακαίνιση του κόσμου και η «ανακεφαλαίωση των πάντων» (Ειρηναίος Λυώνος)

Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΕΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΛΑΜΠΡΟΣ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΣ Θεολόγος - Καθηγητής

Το θεσπέσιο γεγονός της εκ νεκρών Αναστάσεως του Κυρίου μας Ιησού Χριστού αποτελεί για τη συνείδηση της Αγίας μας Εκκλησίας την φλόγα και τη ζέση, η οποία δίνει τη δύναμη και την ενέργεια σε Αυτή να πορεύεται αταλάντευτη στους αιώνες. Στην αντίθετη περίπτωση «ει δε Χριστός ουκ εγήγερται, κενόν άρα το κήρυγμα ημών, κενή δε και η πίστις υμών. Ευρισκόμεθα δε και ψευδομάρτυρες του Θεού, ότι

εμαρτυρήσαμεν κατά του Θεού ότι ήγειρε τον Χριστόν, όν ουκ ήγειρεν» (Α΄ Κορ.15,14-15). Εάν έλειπε από την Εκκλησία το γεγονός της Αναστάσεως, Αυτή θα ήταν καταδικασμένη να σβήσει συγχρόνως με τη γέννησή της! Γι' αυτό το λόγο η Ανάσταση του Κυρίου μας είναι για ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο, και ιδιαίτερα για την Ορθοδοξία μας, η «εορτή των εορτών και η πανήγυρις των πανηγύρεων» και όλοι οι πιστοί «αγαλομένω ποδί» προσέρχονται να απολαύσουν την πλούσια πνευματική τράπεζα του Αναστάντα Λυτρωτή μας.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας με εμφανή ενθουσιασμό έδωσαν στα συγγράμματά τους την αληθινή διάσταση στο μεγάλο γεγονός της Αναστάσεως του Χριστού μας. Ο άγιος Ειρηναίος επίσκοπος Λουγδούνου (Λυώνος),(+199) είναι ένας από αυτούς. Στην περίφημη περί ανακεφαλαιώσεως θεολογία του εντάσσει το γεγονός αυτό στο γενικότερο σχέδιο της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους. Στο θεανδρικό Πρόσωπο του Ιησού Χριστού συντελέσθηκε η αναδημιουργία του πεπτωκότος ανθρώπου και ολοκλήρου της κτίσεως (Ειρην. C.H.. III,16,6). Η Ενανθρώπιση και η Ανάσταση του Λυτρωτή είναι οι δύο κορυφαίοι σταθμοί του έργου της απολυτρώσεως. Δια της Ενανθρωπήσεως του Λόγου ο Θεός εισέρχεται στην ιστορία, δια της Αναστάσεώς Του ο άνθρωπος εισέρχεται στην αιωνιότητα! Η Ενανθρώπιση είναι η ευλογημένη αρχή η Ανάσταση είναι το θριαμβευτικό πέρας του θείου έργου της σωτηρίας του κόσμου.

Ο πρώτος Αδάμ, ο χοϊκός προπάτοράς μας, σύμφωνα με τον ιερό Πατέρα, εξαιτίας του πονηρού και της δικής του συγκαταθέσεως εξέπεσε και έγινε φορέας του κακού και της αμαρτίας και υποκείμενος του θανάτου. Ο Χριστός, ο δεύτερος Αδάμ (Α΄ Κορ.15,45) επειράσθη και Αυτός από τον πονηρό για την ικανοποίηση της φυσικής ανάγκης της τροφής (Γεν.3, 15). Όμως Αυτός δεν υπέκυψε, όπως ο πρώτος Αδάμ, στην παγίδα του πονηρού. Έμεινε υπάκουος στο θέλημα του «πέμπψαντός του Πατρός» (Ιωάν.4,34). Η έπαρση του χοϊκού Αδάμ απέκοψε το ανθρωπινό γένος από τη ζωή και το οδήγησε στο θάνατο. Αντίθετα η έσχατη υπακοή και η ταπείνωση (Φιλίπ.2,8) του Χριστού νίκησε το θάνατο και επανένωσε την ανθρωπότητα με τη ζωή, (Ειρην. C.H.V.21,3, P.G.7,1181-1182 και Επιδ. Αποστ. Κηρύγμ. 33). Ο θάνατος δεν είναι στοιχείο της ανθρωπίνης φύσεως, αλλά είναι προϊόν της αμαρτίας (Ρωμ.6,23). Ο άνθρωπος δημιουργήθηκε από το Θεό να ζει αθάνατος. Η αμαρτία όμως εισήγαγε τον θάνατο στην ανθρωπίνη φύση ως αφύσικη κατάσταση. Η νίκη του Χριστού κατά του θανάτου και του 'δη θεράπευσε την ανθρωπίνη φύση από το ξένο και αφύσικο αυτό στοιχείο. Η Ανάσταση δε του Λυτρωτή « απαρχή (της αναστάσεως) των κεκοιμημένων εγένετο» (Α΄ Κορ.15,20). Η Ανάσταση του Κυρίου κατέρριψε όλους τους φραγμούς που εμποδίζουν τον άνθρωπο να εισέλθει στην αιωνιότητα,(Ειρην. C.H.V.23, 2, P.G.7, 1182-1183). Η εν Χριστώ σωτηρία είναι ουσιαστικά «εκκένωσις του θανάτου» και χορήγηση της ζωής (Ειρην. C.H.III,23,7). Το ξύλο της Εδέμ (Γεν.2ο κεφ) έγινε η αιτία της πτώσεως του πρώτου ανθρώπου. Δι' αυτού ο γενάρχησ ξέπεσε και κατεστάθη θνητός. Το ξύλο του Σταυρού έγινε αιτία να ξαναγίνει πάλι ο άνθρωπος αθάνατος. « Η αμαρτία, γράφει ο ιερός πατήρ, η οποία προήλθεν εκ του ξύλου, εξηλείφθη δια του ξύλου της υπακοής, επί του οποίου εσταυρώθη ο Υιός του ανθρώπου, υπακούων εις τον Θεόν, καταργήσας ούτω την γνώσιν του κακού συνετέλεσεν, ώστε να ανθίση εις τας ψυχάς των ανθρώπων η γνώσις του καλού. Επειδή δε το κακόν συνίσταται εις την ανυπακοήν κατά του Θεού, το καλόν συνίστα εις την υπακοήν. . . Ωστε δια της μέχρι θανάτου, και δη θανάτου Σταυρού, υπακοής του εξιλέωσε την αρχαίαν διά του ξύλου προκληθείσαν

ανυπακοήν. . . Ἦτο δίκαιον και αναγκαίον αυτός, ο οποίος κατέστη ορατός, να οδηγήσει όλα τα ορατά πράγματα εις την εις την συμμετοχήν του Σταυρού Του και ούτως υπό την ορατήν Του μορφήν η επίδρασίς Του εγένετο αισθητή εις όλα τα ορατά πράγματα» (Ειρην. Επίδ. Αποστ. Κηρύματος 34).

Το μέγα γεγονός της Αναστάσεως του Σωτήρος ο άγιος Ειρηναίος το συνδυάζει με το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η πραγματικότητα της Αναστάσεως συνδέεται με την πραγματικότητα της αληθούς μεταβολής του άρτου και του οίνου σε Σώμα και Αίμα Χριστού (Ειρην. C.IV,18,4-5). Ο κοινωνών του αναστημένου και αυθαρτοποιημένου Σώματος του Κυρίου, καθίσταται και ο ίδιος δυνάμει αναστηθείς και αφθαρτοποιηθείς εν Χριστώ (C.IV,5,5 και 33,2).

Η πίστη στην Ανάσταση του Κυρίου, κατά τον ιερό πατέρα, αποτελεί το θεμελιώδες κεφάλαιο της χριστιανικής σωτηριολογίας. «Εάν (ο Χριστός) δεν εγεννήθη, άρα δεν απέθανε, και εάν δεν απέθανε, δεν ανέστη εκ νεκρών, δεν εθριάμβευσε άρα επί του θανάτου και δεν κατήργησε το κράτος του, και εάν δεν εθριάμβευσε επί του θανάτου, πως θα δυνηθώμεν να υψωθώμεν μέχρι της ζωής ημείς, οι οποίοι εξ αρχής υποκείμεθα εις τον θάνατον, Όσοι λοιπόν δεν παραδέχονται την σωτηρίαν του ανθρώπου, και δεν πιστεύουν, ότι ο Θεός θα τους αναστήση εκ νεκρών, ούτοι περιφρονούν την γέννησιν του Κυρίου ημών. Ο Λόγος του Θεού, ευδοκήσας να σαρκωθεί, εδέχθη αυτήν την γέννησιν, δια να μας αποδείξη την ανάστασιν της σαρκός και να προηγηθή όλων ημών εις τον ουρανόν» (Ειρην. Επίδ. Αποστ. Κηρυγμ. 39).

Ο Θεός Λόγος με την θεία Ενανθρώπησή Του έγινε όμοιος με τον άνθρωπο κατά πάντα εκτός της αμαρτίας. Αυτήν την ανθρώπινη τραυματισμένη και αμαυρωμένη από την αμαρτία εικόνα με την Ανάστασή Του την αυθαρτοποίησε και τη θέωσε, έτσι ώστε «και την εικόνα έδειξεν αληθώς, αυτός τούτο γενόμενος όπερ ήν εικών αυτού, και την ομοίωσιν βεβαίως κατέστησε, συνεξομοιώσας τον άνθρωπον τω αοράτω Πατρί» (Ειρην. C.H.IV,16,2). Η νέα αναδημιουργηθείσα εν Χριστώ ανθρώπινη φύση είναι η ίδια η ένδοξη μεταναστάσιμη ανθρώπινη φύση του Χριστού. Ο «κολλώμενος τω Κυρίω» (Α΄ Κορ.6,17) μετέχει αυτής της θεωμένης και δοξασμένης φύσεως. Χάρη στο σωτηριώδες έργο του Χριστού, με επιστέγασμα την Ανάστασή Του, «ο γεννητός και πεπλασμένος άνθρωπος κατ'εικόνα και ομοίωσιν του αγεννήτου γίνεται Θεού» (Ειρην. C.H.IV, 38,3).

Ο Αναστάς Χριστός, όπως ευστοχότατα θεολόγησε ο μεγάλος αυτός πατέρας της αρχαίας Εκκλησίας μας, ανακεφαλαίωσε στον εαυτό του τον πεπτωκότα άνθρωπο και δια του εκουσίου Πάθους και της Αναστάσεώς Του συνέτριψε ολοκληρωτικά και μόνιμα το κράτος του διαβόλου και κατήργησε τον «ολετήρα της κτίσεως». Η Ανάσταση του Σωτήρος μας είναι το επιστέγασμα της αποκαταστάσεως και ανακεφαλαιώσεως του μεταπτωτικού ανθρώπου και ολοκλήρου της δημιουργίας. Γι' αυτό δικαιολογημένα η αγία μας Εκκλησία μας καλεί να «Προσέλθωμεν λαμπαδηφόροι, τω προϊόντι Χριστώ εκ του μνήματος, ως νυμφίω, και συνεορτάσωμεν, ταις φιλεόρτοις τάξεσι, Πάσχα Θεού το σωτήριον» (Κανών του Πάσχα, 2ο τροπ. Της ε΄ ωδής).

Πηγή: http://www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/profile/profile.asp